



T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĐI
Sivil Havacılık Genel M¼d¼rl¼ė¼

Sayı: 52217814-010-9553

07/06/2023

Konu: ¼NCELIKLİ OLARAK İNCELENECEK EMNİYET OLAYLARINA DAİR GENELGE

GENELGE
SDED-2022/1

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel H¼k¼mler

Amaç

MADDE 1 -(1) Bu Genelgenin amacı, havacılık emniyet olayları içinde önceliklendirme yaparak emniyet açısından yüksek risk taşıyan olayların öncelikli olarak incelenmesini sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2 -(1) Bu Genelge, 31/12/2012 tarihinde yayımlanan Sivil Havacılık Emniyet Olaylarının Raporlanmasına Dair Talimat kapsamında raporlama yapan gerçek ve tüzel kişileri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 -(1) Bu Genelge, 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 437 nci ve 441 inci maddeleri ile Sivil Havacılık Emniyet Olaylarının Raporlanmasına Dair Talimata dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 -(1) Bu Genelgede geçen;

- a) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,
- b) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- c) Olay: Hava aracı operasyonlarını etkileyen, hava araçlarını, hava aracının içindekileri, diğer kişileri, ekipmanı ve teçhizatı tehlikeye sokan ya da düzeltilmemesi veya ele alınmaması halinde tehlikeye sokacak olan, emniyet ile ilişkili durumları,
- ç) Olay Raporlama Birimi: SHT-OLAY kapsamında emniyet olaylarının raporlandığı Genel Müdürlük birimini,
- d) Öncelikli olay: Havacılık emniyeti açısından yüksek risk içerebileceği değerlendirilen olayları,
- e) SHT-OLAY: 31/12/2012 tarihinde yayımlanan Sivil Havacılık Emniyet Olaylarının Raporlanmasına Dair Talimatı ifade eder.

(2) (**Değişik:** 07/06/2023 - 9553) Bu Genelgede yer almayan tanımlar için, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ve ülkemizin üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar tarafından yayımlanan belgelerde belirtilen tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Öncelikli Olaylar

Öncelikli olayların belirlenmesi

MADDE 5 -(1) (**Değişik:** 07/06/2023 - 9553) Öncelikli olaylara ilişkin örnekler bu Genelge'nin Ek-1'inde yer almaktadır. Havacılık emniyeti açısından yüksek risk içerebileceği değerlendirilen her olay öncelikli olay olarak değerlendirilir. Ek-1'de yer almayan ancak risk değerlendirmesine göre emniyet açısından yüksek risk içerebileceği kanaati oluşan olay, havacılık işletmesi tarafından öncelikli olay olarak raporlanır.

(2) (**Ek:** 07/06/2023 - 9553) Bu Genelge'nin Ek-1'inde örnek olarak yer almayan ancak havacılık işletmesince öncelikli olay olarak raporlanan olaylar doğrultusunda, Ek-1, ihtiyaç duyulması halinde yeniden düzenlenir.

Öncelikli olayların raporlanması

MADDE 6 -(1) Öncelikli olaylar, SHT-OLAY ile belirlenen usuller ile raporlanır ancak raporlama yapılırken açıklama kısmının başlangıcına büyük harfler ile "***ÖNCELİKLİ***" ibaresi yazılır.

(2) Öncelikli olaylar, işletmenin olaydan haberdar olmasından itibaren 72 saat içinde Genel Müdürlüğe raporlanır.

(3) Bu Genelge, SHT-OLAY kapsamında raporlanması gereken olaylarda herhangi bir değişiklik yapmaz.

(4) Bu Genelge kapsamında öncelikli olarak raporlanan olayın SHT-OLAY kapsamında tekrar raporlanmasına gerek yoktur.

Öncelikli olayların incelenmesi

MADDE 7 -(1) (**Değişik:** 07/06/2023 - 9553) Öncelikli olarak raporlanan olaylar Genel Müdürlük ilgili birimi tarafından öncelikli olarak incelenir. İnceleme, söz konusu olayla ilgili olan birimler tarafından başlatılır. İncelemenin beş iş günü içerisinde sonuçlandırılmaması halinde beş iş günü sonunda ön rapor hazırlanarak Olay Raporlama Birimi gönderilir.

(2) (**Ek:** 07/06/2023 - 9553) Öncelikli olayın birden fazla Genel Müdürlük birimini ilgilendirmesi halinde inceleme, ilgili birim uzmanları tarafından birlikte yürütülür. İncelemenin tamamlanmasını müteakip inceleme sonuç raporu hazırlanarak Olay Raporlama Birimine gönderilir.

(3) (**Ek:** 07/06/2023 - 9553) İlgili birimler tarafından hazırlanan sonuç raporu Genel Müdürlük bünyesinde kurulan Öncelikli Olay Komisyonu tarafından değerlendirilir. Komisyonunda; pilot, uçak kontrol ve bakım teknisyeni, uçuş teknisyeni, hava trafik kontrolörü, havacılık sertifikasyon uzmanı yanı sıra olay içeriğine göre ihtiyaç duyulması halinde alan uzmanı bulunur. Komisyon en az üç kişiden olmak üzere tek sayıda üyeden teşkil edilir ve kararlar oy çokluğu ile alınır. Değerlendirme neticesinde sonuç raporu uygun bulunan olay raporu kapatılır, sonuç raporu uygun bulunmayan olay, ilk incelemeyi yapan ekip veya yeni bir ekip tarafından tekrar incelenir. Kapatılan olay raporu hakkında ilgili havacılık işletmeleri resmi yazı ile bilgilendirilir.

Denetim

MADDE 8 -(1) Genel Müdürlük, SHT-OLAY kapsamındaki havacılık işletmelerinin olay raporlama uygulama ve prosedürlerini denetler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 9 -(1) Bu Genelge yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10 -(1) Bu Genelge hükümleri Genel Müdür tarafından yürütülür.

EK-1
Öncelikli Olarak İncelenecek Emniyet Olayları

(Değişik: 07/06/2023 - 9553)

01. Yaklaşma kolaylıklarında meydana gelen ve uçuş ekibine yanıtıcı bilgi sağladığı tespit edilen LOC (localizer), G/S (glide slope), VOR (VHF Omnidirectional Radio Range), PAPI (Precision Approach Path Indicator) vb. seyrüsefer yardımcı hataları
02. Kaza veya ciddi olaya sebep olabilecek önemli hava trafik kontrolü, yönetimi (ATC/ATM) aksaklıkları
03. Eksik, yanlış veya yanlış anlaşılmaya müsait karmaşık NOTAM (Notice To Airmen) bilgisi
04. Kaza veya ciddi olaya sebep olabilecek meydan altyapısındaki önemli eksiklikler, meydan hareket sahası üzerindeki mâniaların tehlike yaratacak şekilde yanlış veya yetersiz işaretlenmesi, yanıtıcı ve yanlış olduğu tespit edilen pist ve taksi yolu işaretlemeleri
05. Meydan ışıklandırmasının arızalanması, yetersizliği
06. Majör ağırlık denge formu (loadsheets) hatası (uçuş zarfının dışında bir denge noktasıyla kalkış gerçekleşmiş olması veya müsaade edilebilir kalkış ağırlığının üzerinde kalkış yapılması)
07. Majör yükleme hatası (uçuş zarfının dışında bir denge noktasıyla kalkış gerçekleşmiş olması veya müsaade edilebilir kalkış ağırlığının üzerinde kalkış yapılması)
08. CAO (Cargo Aircraft Only) yükünün yolcu uçağına yüklenmesi
09. Hava aracı içinde tehlikeli madde dökülmesi/sızıntısı sebebiyle insan sağlığının olumsuz etkilenmesi ve/veya hava aracı yapılarında ciddi yapısal hasar oluşturması
10. Hava aracında hasar oluşturan, hava aracının yerdeki diğer bir hava aracı, yer aracı veya nesne ile çarpışması (Kaza veya ciddi olay olarak sınıflandırılmayan raporlamalar)
11. Planlı/plansız suya mecburi iniş gerçekleştirilmesi
12. Uçuş safhasında hava aracının; iniş takımı, kapak, flap, stabilizer, slat gibi bileşenlerinin istenilen konfigürasyonunun sağlanamaması
13. Basınçlandırma/tazyik kaybı problemi sebebiyle yaşanan ani alçalma (emergency descent)
14. Hava aracının uçuş emniyetini doğrudan etkileyebilecek yapısal herhangi bir parçasının uçuşta kopup ayrılması
15. Tüm hidrolik sisteminin kaybı
16. Kokpite oksijen sağlayamama
17. Uçuş safhasında gerçekleşen ve uçuş emniyetini etkileyen, kısmen veya tamamen güç kaybına neden olan motor arızası
18. Lavatory smoke ikazları hariç olmak üzere gerçek bir yangın veya duman durumunda ikaz alınmaması
19. Sigara dumanı, parfüm vs gibi durumlar haricindeki gerçek yangın veya duman uyarıları
20. Acil durum tahliyesine yol açan bir durumla karşılaşılması
21. Anormal durumdan çıkış (upset recovery) gerektiren stall uyarıları
22. TCAS (Traffic Alert and Collision Avoidance System) RA (Resolution Advisory) uyarıları
23. Gerçek EGPWS (Enhanced Ground Proximity Warning System) (Pull Up) uyarıları
24. Yapısal hasara sebep olabilecek şiddetli türbülans

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

E-ONAYLI
Özcan BAŞOĞLU
Genel Müdür V.

